

arlag undir sjálvstýrandi tjóð og taka alla figgjarglaga ábyrgd sjálvir.

Sjálvstýrisflokkurin II (R. Long) kom á Ting saman við Fólkaflokkinum, so í stjórnarspurninginum man hann halda somu staðu.

Javnaðarflokkurin ætlar ikki leyst frá Danmark, men eina broyting. Vit taka upp á okkum ymisk mál og hava so onnur mál í felag. Til at fremja hesi uppskot má sjálvandi Tingið hava lóggávuveldi í øllum tí, sum nertur við okkara sersmál.

Ikki at loysa frá Danmark, men taka eitt rimuligt sjálvstýri við ymiskum málum í felag er eisini stevnuskrá Sjálvstýrisins I (L. Zachariassen).

Hesir flokkar halda, at vit sum litið land standa okkum best við at vera saman við størri tjóð, uttan at stóða okkara skal vera mann- og tjóðarminkandi fyri tað. Teir vísa á aðrar tjóðir, ið kunna rekja ein fruktagóðan felagsskap, og tessvegna at vit eru norren tjóð er líkligast at vit standa saman við eina av hesum frændatjóðunum.

Foruttan hesar flokkar, so hefur eisini A. Ziska í »Friu Føroyum« sett eitt fullveldisuppskot fram. Tað skal eittast at vera eitt greitt fullveldisuppskot, men figgjartjóðan má sigast at vera líka so ógreið sum Fólkaflokkssins.

Tað, ið seinast er komið fram, er Poul F. Joensen fadri at.

Hann »hevði grein í »Føroya-tíðindi« 3. juni 1945 har hann bart ut mælt til, at vit leita felagsskap við Ongland. Okkara marknaðarviðurskifti undan krignum vóru syndarlig. Vit sluppu bert av við saltfisk, og saltfiskaveiðan gav ikki monnum meira, enn teir kunde slökkja hungurin við. Feskfiskamarknaðin í Onglandi hevda Danir, og okkum var fullkomiliga bundið fyri at veiða feskkan fisk.

Til ávísanina, at vit andaliga vera at hvørva í tí sterka enska andstreyminum, hefur hann eftir sigi, at vit eru so væl fegðað, at vit klára streymin.

Ja, soleiðis verður sagt. Og hetta er maður, sum einaferð varð settur upp sum valevni í Fólkaflokkinum.

Hetta er so fyrstuferð, at slik hugsan er komin uppá prent, men onkur í Føroyum, hefur borið hana fram í orðum, og fleiri hava ligið inni við henni.

Tá ið tosað skal verða realistisk og kaldliga, so er hetta eingin vitleys hugsan. Sjálvandi er hetta ikki nakað stígt, ið gjørt er av ansvarligum politikkarum. Hetta er bara einstakur maður, ið fyri seg sjálfvan talar í friari pressu. Ein stór fjeld av Føroyingum hefur altíð tosað um, hvat gagnligast er fyri Føroyar.

Okkum er gagnligast at standa saman við Danmark so nær sum gjørligt, tí vit orka einki sjálvir. Okkum er gagnligast at læra danskt,

við føroyskum koma vit ongar vegir.

Rættindini í einum stórum Samveldi eru mong og góð, og vestrarlikindini eru mangar ferðir sterri enn uppi í tí litla landinum. Vinnulivsmaðurin sær óferar møguleikar fyri sær í slikum Samveldi, har friur marknaður liggur fyri honum, og figgjarmegin er so sterk.

Og viðvikjandi tí andaliga, Føroyinginum sum serstakt fólk við egnum máli og tjóðskaparligum eyðkennum, so kann hann halda, at soleiðis sum staðan er í dag, verður hann ikki at liva. Hann kann ana, hann hann livir ikki leingi við egnari mentan. Hin útlendski mentunnarstreymin er so fjølbroyttur í okkara døgum, og tað hann hevur at seta ímóti er so veikligt. Bøkur og radio taka málið av fótum. Talmálið hjá fjøldini er longu so avskeplað, at tað líkist ongum. Skúlin er útlendskur og miðar ímóti at gera næmingarnar búna at rýma av landinum, tí her er ikki livandi. Eftiri verður so bara okkurt av tí vánaligasta.

Slika mynd kann ein Føroyingur siggja fyri sær, og hann má mangan brosa at hesum romantisku og fleglusu monnumum í »Búgvani«, sum sita og droyma í København og seta sínar dreymir um eitt Føroyar, ið ikki er til, í sttt tíðarrit ella telegrafera teir heim til Føroyar.

Ja, hvat so menn siga, og hvat so verður og ikki verður burtur úr Føroyum; Um fólkakvæða skal faast í lag, og Føroyingar her í Føroyum verða spurdur, um teir vilja hava fullveldi ella standa saman við øðrum landi, so man hin stóra fjøldin ikki taka fullveldi.

Floki.

So er fiskimaðurin staddur í dag í Føroyum. Trælbandin og kúgaður av peningavaldinum.

Mangan verður hildið av teim, ið sita við rikideminum, at her í Føroyum hefur eingin ov litið, tá ið vit hava hildið fram, at úti á bygð, har ið einki arbeiði er, og har ið menn ikki sleppa til sjós, er neyð og trot.

Sum eitt av teim mongu prógvunum fyri, tessverri er tað satti, sum vit hava sagt, taka vit fylgjandi bræv:

»Harra P. M. Dam.

Eg loyvi mær við hesum at skriva hesi orð til tygara.

Kriggið er nú liðugt, hetta kruggið, sum hefur givið deyðafiggindum okkara høvi til at mishandla okkum uppá tað allar grusamasta. Eg skal her bert skriva mínar egnu erfaringar.

I 3 tey seinastu kriggsáriní havi

NORÐOYASTEYNNAN

Orsakað av lýsing í bløðunum, undirskrivað »Nevndin«, ið boðar til Norðoyastevnu í Klakksvík komandi leygardag og sunnudag, skulu vit siga frá, at vit ikki eru umboðaðir í hesi nevnd og frágægja okkum alla ábyrgd viðvikjandi hesi lýsing. Vit eru eisini kunnugir við, at hvørki nevndin fyri hini feløgini her, ei heldur nevndin fyri Norðoyastevnunna, eru vitandi um nevndu lýsing.

Nevndin fyri Klakksvíkar kappróðrarfelag.

Richard Long

og

falsaradómurin.

eg sekti um at sleppa at sigla. Eg havi fingið í túr. Tað var í november 1944.

Tá ið eg havi tosað við reiðararnar munnliga, hava teir givið ymist til svar.....(reiðaranavnið) »Hvadaði eru tygum?« »Úr.....« (bygðarnavnið) svaraði eg. »Hoppleyst, sigur hann so, ristir við høvðinum. Men sama árið tok hann ein keypmann..... (bygðarnavnið) umborð..... (navnið á persóninum), ið óivað hevur skyldað honum nakrar kr.

..... (reiðaranavnið) fyri..... (skipsins navn) segði, at hann hevði einki ímóti tí, men at eg mátti tosa við..... (umboðsmannanavnið). Eg gjerdi so. Men nei, eg slapp ikki. Hann lat meg vita, at tað vóru so nógvir av hansara monnum, sum trøngdu líka nógv til at tjena pening sum eg.

..... (reiðaranavnið) fyri..... (skipsins navn) bað meg fara suður til Tveroyri. Har var eisini ein trolari.

Soleiðis hevur gingist mær, og sumuleiðis hevur gingist so mongum.

Hetta er tó nógv fyri. Man heyrir frásagt at Føroyingar skulu eiga 60 milliónur krónur, og samtíðis skulu familjumenn verða vístir til at vera heima og yvirvera neyðina hjá konu og bernum og vita sær onga leið til hjálps.

Eg eri nú so pinder ut uppá lekam og sál, at eg leingist nú meira eftir hevd enn kjansi.

Tað fyrsta, tí legtingsmenn eiga at gera, er at kanna eftir, hvussu Føroya fólk hevur tað í dag, eins og bretsku og amerikansku menn syrgja fyri at skaffa miðlar til tey av stórastitunum hersettu lond. Ella skulu vit inn í komandi tíðina við skuld á herðunum og einki annað, tá hevur verðaldarfríðurin ikki haft stóran týðning fyri okkum.

Eg skyldi í dag 5000 kr. av hesum grundum, og nú sleppi eg ikki at skylda meir, havi konu og 6 børn.

Hetta skrivi eg til tygum tí at eg veit, at tygum fata væl tilkær stóður; og at tygum kunnu vera visur í tí, tá tit koma saman at tingast, at nógvir eru í Føroyum eins og eg.

..... (staðarnavnið) 13./5.-45.

Við hávirðing

..... (undirskrivarans navn)

Blanka er besta blankingarevni.

Vit søgdu í næstseinasta blaði frá, at Long hevði tapt sakina, ið hann legði móti P. M. Dam við figgjargluggreininum.

Hetta fellur Long illa, og roynir hann nú í blaði sínum at siga, at bæði hann og P. M. Dam vunnu, meðan lögtingið tapti.

Mangt er í neyðini nýtt!

Tað er rætt, at dómarin finst at, hvussu tingsins figgjarskipan er háttad. Men ikki við einum einasta orði hevur hann rangt eitt einasta tal av tí, ið P. M. Dam hevði drigið fram, heist tað var tað, ið Long hevði viljað haft hann at gera. Harvið hevur Richard Long tapt í figgjargluggstrætuni. Og tað er tað, ið lesararnir eiga at leggja sær í gevma.

Viðvikjandi falsaraorðinum, so var tað Long sjálvur, ið hevði dykt á P. M. Dam við tí, áðrenn Dam hevði biðið lesararnar dema í, hver ið falsarin var, um talan var um slikan. Long kundi tí heldur ikki í hesum fáa dómarin at halda við sær. Eisini í hesum føri tapti hann.

Aftur at veiða saltfisk.

Harra blaðstjóri! - Vit biðja tygum gera so væl at geva fylgjandi greinastubba rúm í heiðræða blaði tygara.

Nú, tá úrlitini fyri feskfiskasøluni ikki eru so glæsilig, sum tey hava verið, eru hygnir menn aftur farnir at hugsa um saltfiskin. Nakað herfyri var sáttmáli um saltfiskaveiðu millum Føroya Fiskimannafelag og eitt einstakt útgerðarfelag komin fyri Sáttmáladómsnevndina; men so varð dómurin útsettur, tí krøv komu fram um at gera sáttmálan á breiðari grundarlag, so hann kundi verða galdandi fyri allar fiskimenn og útgerðarmenn og bæði fyri línu og snér. Soleiðis kom stóggur í. Feløgini vóru biðin um at seta fram uppskot og taka upp ráðagerðir, men enn er einki uppskot komið fram uttan frá Føroya Fiskimannafelag. Til leiðbeiningar fyri fiskimenn og útgerðarmenn, sum hugsa um saltfiskaveiðu, loyva vit okkum her at gera ein litla úrdrátt úr hesum uppskoti:

I. Manningin fær frian kost og innivist umborð eftir galdandi lóg, arreglum, og 35% av allari veiðu